

EL ROL DE L'ADULT EN EL DESENVOLUPAMENT MOTOR DELS INFANTS

L'adult és una figura rellevant en el desenvolupament dels infants. Ells necessiten d'aquesta figura per guiar-los i acompanyar-los en entorns de respecte i afecte.

L'actitud de l'adult i la seva presència durant aquest desenvolupament pot esdevenir una element fonamental que els hi aportí la seguretat i l'afecte necessari per aconseguir les seves fites. I a quines fites en referim per que fa al desenvolupament motriu?

L'infant és el protagonista actiu del seu aprenentatge. Comença, doncs, un procés que va des d'una dependència total fins a una autonomia progressiva. En el cas del temps que passen a l'escola, ens referim al camí curt però intens i primordial, que va des de la total dependència que manifesten quan tenen mesos, al moviment autònom que van assolint fins als tres anys.

Quan l'infant sent la seguretat i la companyia d'un adult respectuós, el joc i la descoberta es donaran de manera habitual i significativa, ja que el joc és el canal pel qual els infants es desenvolupen i prenen consciència sobre el món on viuen, sobre ells mateixos i les seves possibilitats de manera completament autònoma.

Gràcies a l'activitat motora, l'Infant explora el medi i l'organitza. En aquest sentit es pot definir el desenvolupament motriu com el conjunt de canvis que es produeixen a l'activitat motriu de cada individu al llarg de la seva vida.

El desenvolupament motriu és possible gràcies a tres factors:

- Maduració
- Creixement
- Aprenentatge

S'entén com a desenvolupament aquell aprenentatge motor de caràcter relativament permanent que sorgeix com a resultat d'una pràctica o experiència. Per al desenvolupament d'aquestes habilitats, l'infant ha de percebre alguna cosa en l'entorn que el motivi a actuar utilitzant les seves percepcions per influir en els moviments i aquí és on juga un paper importantíssim l'adult que l'acompanya. Creant espais i materials que possibilitin tant la curiositat, com el joc i el moviment. Les habilitats motores representen solucions als objectius d'aquest infant, ja que poden crear nous comportaments motors gradualment.

Emmi Pikler. Moverse en libertad. Esquemas.

Per tal que es doni un desenvolupament gradual i totalment espontani, l'actitud de l'adult ha de ser d'acompanyament segur. Si l'adult intervé manifestant por i neguits, pot crear un clima d'inseguretat que afectarà l'autoestima de l'infant. Aquest es veurà incapaç de fer allò per lo que en realitat el seu cos està preparat per fer. Si l'adult pren una

actitud massa invasiva, com agafar-lo de les mans per caminar, seure'l quan encara no està preparat per fer-ho, el resultat pot no ser el desitjat.

Fomentem l'autonomia partint del convenciment de que "l'infant és capaç".

L'ADULT HA DE:

- Manifestar paciència i respectar el ritme en que cada infant realitza el seu desenvolupament, tant si resulta ser més ràpid o més lent, no els ha de forçar.
- Crear un vincle afectiu adequat amb l'infant per proporcionar-li seguretat necessària per el seu desenvolupament.
- Evitar forçar cap postura o moviment per tal d'evitar-li la frustració i la inseguretat conseqüents.
- Evitar intervenir directament en el desenvolupament de l'infant per tal d'afavorir la seva activitat autònoma.

Malgrat que l'adult no ha d'ensenyar moviments ni ajudar a realitzar-los, sí és l'encarregat de proporcionar l'ambient necessari i de crear un vincle afectiu amb l'infant, que l'ajudarà a aconseguir un sentiment de seguretat. I per aquest motiu l'infant es mourà amb més facilitat i llibertat guiats per la seva pròpia iniciativa.

Observar i estimular l'infant es el deure de l'adult perquè avanci en el seu desenvolupament, sempre des del respecte cap al ritme propi de cadascú, de manera individualitzada i sense comparacions.

No ha d'intervenir en els moviments de l'infant i ha de deixar que sigui aquest qui faci el pas quan estigui preparat, sense avançar postures. D'aquesta manera, aconseguix que l'infant investigui i experimenti per ell mateix, sentint-se lliure, actiu i tenint una actitud positiva i autònoma davant dels seus èxits i fracassos.

Dominar una postura vol dir, saber arribar a ella i saber desfer-la després. Si no s'aconsegueix dominar la postura, l'infant pateix un sentiment de frustració i d'imptència que li crearà inseguretat, i això perjudicarà el seu desenvolupament. Es per aquest motiu que els adults han d'esperar el temps just i suficient perquè els diversos sistemes corporals de l'infant madurin correctament partint de la iniciativa del nadó.

I com acompanyem en la pràctica a l'escola?

Observant els infants descobrim quines són les seves necessitats, i aquesta és la part principal. Primer hem d'observar per saber què és el que necessiten, pel que fa al material, sobre com ha de ser l'espai on es fa la sessió i el grau d'acompanyament.

Posem a l'abast de les nenes i els nens, mobiliari adient per a estimular i promoure els moviments en aquesta etapa evolutiva. I ho fem amb una discreta i respectuosa intervenció de l'adult durant la vida quotidiana i una profunda reflexió a l'hora de pensar com col·loquem els recursos materials, perquè els infants puguin arribar al seu màxim desenvolupament segons les seves necessitats de desenvolupament.

Per exemple, a l'espai de caminants (1-2 anys) es fan propostes de psicomotricitat en un espai alternatiu que hi ha dispostat. Aquest espai és molt més reduït que no pas la sala gran on normalment es fan les sessions de psicomotricitat amb el grup d'infants de dos a tres anys. Aquestes propostes promouen el lliure moviment de nens i nenes i aquest espai condicionat a l'estança dels més petits, els pot fer sentir més aollits i segurs, no havent-se d'enfrontar amb l'espai obert de la sala gran o del pati.

Els materials poden ser molt diversos. A l'escola fem servir materials estructurats amb aquesta finalitat i també materials reciclats com per exemple capses de cartó o de fruita sota de matalassos, per fer desnivells pels infants del grup de lactants o bé capses de cartó amb cordes pels grups de grans per fomentar el desplaçament entre ells a la sala gran de l'escola.

Després de reflexionar, debatre i des de la nostra ferma determinació per crear un ambient respectuós i segur a l'escola bressol, hem arribat a una conclusió, fent referència a la psicomotricitat:

“La vida és un equilibri entre el descans i el moviment, on l'adult acompanya i l'infant se sent lliure i capaç”

EBM El Clot de la Mel

Juny 2020

